

INICIATYVOS, TEIKIAMOS NUSIKALTIMŲ IR KITŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ PREVENCIJOS PROJEKTŲ IR BENDRUOMENIŲ INICIATYVŲ GEROSIOS PRAKTIKOS KONKURSUI, PARAIŠKOS APRAŠAS

1. Informacija apie iniciatyvos rengėją:

1.1. *iniciatyvą įgyvendinančios bendruomenės pavadinimas;*

Labdaros fondas Petrašiūnų bendruomenės centras

1.2. *iniciatyvą įgyvendinančios bendruomenės juridinio asmens kodas, juridinio asmens buveinės adresas, telefonai, el. pašto adresas, banko sąskaita.*

Organizacijos kodas 193347932; registracijos adresas: Betonuotojų g. 4, Kaunas; buveinės adresas – Ekskavatorininkų g. 8 (Petrašiūnų biblioteka); tel. 8614 02007; petrasiunu.bc@gmail.com sąsk. Nr. Swedbank banke: LT817300010002226300

2. *Informacija apie iniciatyvą:*

2.1. *iniciatyvos pavadinimas;*

Veiklūs gyventojai – saugi kaimynystė

2.2. *iniciatyvos tikslas (-ai);*

Pagrindinis iniciatyvos tikslas buvo kurti saugesnę aplinką Petrašiūnuose;

t.p. siekta: 2.2.1. didesnio gyventojų sutelktumo per bendradarbiavimą su bendruomenės policijos pareigūnais; 2.2.2. paskatinti gyventojus imtis iniciatyvos/ veiklos kuriant saugesnę rajono bendruomenę;

2.3. *iniciatyvos aprašymas: pagrindinės veiklos (priemonės), etapai (jei yra), įgyvendinimo laikotarpis (pradžia, pabaiga, įgyvendinama nuolat), iniciatyvos įgyvendinimo vieta ir kita susijusi aktuali informacija;*

Iniciatyvos atgaivinimo laikotarpis, taigi, pradžia buvo tada, kai buvo įsteigta bendruomenės pareigūnų institucija, o dabar įgyvendinama nuolat, siekiant įtraukti vis daugiau gyventojų. Iki tol bendruomenės susitikimai vykdavo ne tik saugumo, bet ir miesto tvarkymo klausimais, tačiau ilginiui, tuometinio Petrašiūnų policijos komisariato atstovai pradėjo atsisakyti dalyvauti susirinkimuose. Tada, po keletos metų, Kaune įsteigus bendruomenės pareigūnų instituciją, prasidėjo pavieniai susitikimai, ilginiui tapę šios iniciatyvos kertine dedamąja dalimi.

Pagrindinės veiklos: susirinkimai; gyvenamosios aplinkos tvarkymas, įtraukiant seniūniją; akcijos (atšvaitų dalijimas prie perėjų tamsiu paros metu) ir renginiai (kaimynų diena, mikrorajono šventė, paskaitos senjorams ir pan.)

Galima išskirti 3 etapus:

1 etapas. **Bendruomenės gyventojų susitikimai su policijos/ bendruomenės pareigūnais, patruliavimas kartu su policijos pareigūnais;** kurių metu policija pristatydavo esamą padėtį, o gyventojai galėdavo išsakyti savo turimas žinias apie vietas, kur vyksta viešosios tvarkos pažeidimai/ galimi nusikaltimai ir pan. Tų susitikimų metu bendruomenės pareigūnai (Petrašiūnų – Rasa Zinkevičienė) paaiškino gyventojams, kad jie patys gali keisti savo aplinką į gerąją pusę, kurdami saugios kaimynystės grupes.

2. **Saugios kaimynystės grupių kūrimas ir savo gyvenamosios aplinkos tvarkymas.** Taigi, to įtakotas, pirmasis namas, kurio lyderis Deividas Šatikas ir dalyvavo viename iš pirmųjų susirinkimų, įsteigė saugios kaimynystės grupę. Jis pasiūlė namo gyventojams ne tik kartu susitvarkyti namo aplinką, bet ir apsišviesti kiemą. Būdamas inžinierius, paskaičiavo kiek kainuos, įtikino senyvus namo gyventojus, jog verta, seniūnija atsiuntė bokštelį prožektoriumi kabinti. Tuo pačiu metu vyko ledo čiuožyklos pylimas pačių gyventojų rankomis.

3. **Nuolatinis bendruomenės/ policijos/ seniūnijos bendradarbiavimas,** per įvairias akcijas (pavyzdžiui, atšvaitų dalijimo prie perėjų tamsiu paros metu, kviečiant jaunimą, net moksleivius, jie, kartu su policijos pareigūnais ir bendruomenės centro atstovais tai daro kartą per metus; t.p. bendruomenės centro kvietimas kiekvienam namui švęsti kaimynų dieną savo name, su savo kaimynais). Taip pat organizuodami šventę seniūnaitijos mastu, į ją kvietėme ir policijos pareigūnus, kurie atvyko su personažu „Amsiumi“, kuris buvo itin populiarus ir patrauklus ne tik vaikams, bet ir suaugusiems. Juo persirengė bendruomenės centro savanoris. Šventės metu policija vėl dirbo šviečiamąjį darbą apie saugumą gyvenamojoje aplinkoje, gyventojai galėjo tiesiogiai pabendrauti.

2.4. informacija apie tai, kaip iniciatyva prisidedama prie nusikaltimų ir kitų teisės pažeidimų skaičiaus mažinimo, viešojo saugumo užtikrinimo ir (arba) bendruomenės sutelktumo ir gyventojų saugumo jausmo didinimo;

Prisideda labai tiesiogiai – tie namai, gyventojai, kurie atsiliepė į kvietimus ateiti į susitikimus su policijos pareigūnais, kurie įkūrė saugios kaimynystės grupes, susitvarkė savo gyvenamąją aplinką, apsišvietė kiemą ir įėjimus, jie jau gyvena saugiau ir gražiau. Pavyzdys – įsikūrus pirmajai saugios kaimynystės grupei (Masiulio g. 14), įtakotai bendruomenės pareigūnų rekomendacijų, gana greitai, jos lyderis sukūrė ir pakvietė į bendrą google grupę ir toje pačioje eilėje palei Masiulio g. Esančių namų (iš viso – 6 namų) lyderius bei gyventojus bendrai diskutuoti rūpimais klausimais. Kadangi keli iš namų vykdė renovaciją, tai buvo aktualu. Pamatę saugios kaimynystės grupės poveikį, greitai įsikūrė dar dvi saugios kaimynystės grupės. Dar viena, Masiulio g. 8, užtrukusi su renovacijos procedūromis, užtruko ir su namo apšvietimu, ir dėl to – tamsiu paros metu, buvo pavogtos kieme laikytos stambiagabaritės medžiagos, skirtos renovacijai. Galima daryti išvadą, jog jei gyventojai jau būtų apsišvietę kiemą ir sutarę dėl saugios kaimynystės grupės, to atsitikę nebūtų.

Saugumo jausmo didinimas:

Tie namai, kurie įsirengė apšvietimą ir išsinaikino krūmynus – dabar jaučiasi gerokai saugiau. Jie ir vakare išeina į kiemą pasėdėti, pabendrauti, ko anksčiau nebūdavo, kadangi būdavo tamsu ir baisu. Kadangi pro jų, ir pro dar kelių namų kiemus praeidavo grupė jaunuolių, kurie iki Turgelio, esančio Kalantos g. darbo laiko pabaigos, siaubdavo ir dergdavosi ten. Tuomet, tiesiai, Naglio gatve, prasukdavo pro kai kurių namų kiemus, būtinai ką nors užkliudydami, perbrėždami, perlauždami ar išdauždami. Kai gyventojai suprato, jog vis tik jie yra šeimininkai, jie išdrįso pasakyti jaunuoliams, jog stop, mes susitvarkėme savo aplinką, ir jei norite kieme būti, žaisti ar tiesiog pasėdėti – prašom. Bet laužyti ar gadinti kitus daiktus – draudžiam. Taigi, greitai po to tos grupelės išpuoliai baigėsi!

T.p. jau trečiojo etapo metu, renginuko senjorams metu, bendruomenės pareigūnei buvo pasakyta informacija, jog viename iš sandėlių, esančių netoli bibliotekos, grupė jaunuolių svaiginasi ar laiko narkotines medžiagas. **Policijai patikrinus informaciją, ji pasitvirtino ir yra pradėtas iki teisminis tyrimas.**

Bendruomenės sutelktumas taip pat gali būti pastebimas ir per tai, jog tie namai, kurie pirmieji įkūrė saugios kaimynystės grupę, gavę reikiamus leidimus, panaikino vieną pravažiavimą tarp namų, palei namą nebestato automobilių, nors anksčiau kiekvienas stengdavosi privažiuoti iki pat laiptinės. Atsirado gyventojų sąmoningumas. Ant šaligatvių sustatyti vazonai, auga gėlės, o automobiliai parkuojami už žalios vejės, išorinėje kiemo pusėje. Būtent šie namai įrodė, jog bendruomenės sutelktumas reiškia daug – kai žiemos metu, 2016 ir 2017 m savivaldybė visame mieste pylė lauko ledo čiuožyklas, šie namai tai padarė patys. Bendruomenės centras susiderino, jog seniūnija skirtų asmenis, kurie turi atidirbti už gaunamas pašalpas, jie iš sniego sustumdė bortus

čiuožyklai ir nukasė sniegą nuo aikštelės, kurioje ir prieš keletą dešimtmečių būdavo išpilama ledo čiuožykla. Bendruomenės centras nupirko šepetčius ir parūpino sniego kastuvus. Tuomet susiderinom su Kauno vandenimis, kad šie iš hidranto duotų vandens, kurį galėtume išlieti į aikštelę. Pirmąją dieną išpylė patys Kauno vandenų darbuotojai, kitai dienai parodė greta esančio namo gyventojams, t.y. Masiulio g. 14, kaip naudotis hidrantu ir kaip elgtis ir kur palikti žarną. Ir gyventojai – tai buvo ir namo lyderis ir keli vyresni gyventojai – jie savo rankomis, visų institucijų bendradarbiavimo dėka, per savaitgalį išpylė ledą.

2.5. aprašoma bendruomenei iniciatyvos teikiama nauda, teigiamas poveikis visuomenės ir (arba) gyvenamosios vietovės saugumui;

Nauda – gyventojai tapo bendruomeniškesni, sutelktesni, išdrįsta patys informuoti policiją. Pagražėjo aplinka, sumažėjo vandalizmo atvejų, greičiau fiksuojami pažeidimai, gyventojai net temstant drąsiau leidžia laiką savo gyvenamojoje aplinkoje.

2.6. informacija apie tai, ar iniciatyva įgyvendinama bendradarbiaujant su socialiniais partneriais, kitomis bendruomenėmis (jei taip, su kokiais ir kaip jie yra įsitraukę);

Iniciatyvos partneriai: Policija; seniūnija; seniūnaitė, na ir žinoma, patys gyventojai.

Iniciatyva prasidėjo bendradarbiaujant su bendruomenės pareigūne bei policija. Bendruomenės centre vykdavo susitikimai, tuomet gyventojai važiavo patruliuoti kartu su policijos pareigūnais. Patruliuojant ir teikiant galimai pavojingas vietas prisijungė ir vietos seniūnaitė. Tada prisijungė seniūnija, pagelbėdama pageidaujantiems namams, tvarkant aplinką, jog aplinka taptų saugesnė. Na ir trečiuoju etapu, kai iniciatyva tampa nuolatine be apibrėžtų rėmų, visos organizacijos: gyventojai – bendruomenės centras – policija/ bendruomenės pareigūnė – seniūnija-seniūnaitė – net vietos verslas bendradarbiauja ir veikia kartu. To pavyzdys buvo paskutinė Kaimynų diena 2018 m. gegužę. Kuomet bendruomenės centras paskelbė, jog kiekvieną kaimynų grupę, kurie pasigirs kartu švenčiantys, aplankys su pintine vaišių. Taigi, pakvietėme keletą vietos verslininkų (pvz. Nijolės Pyragai), prisijungė seniūnaitė, seniūnija, viską sukrovėme į pintines ir visiems pasiskelbusiems bendruomenės centras nunešė savo ir partnerių lauktuves. Kiekviena kaimynystė šventė savaip, bet labai džiaugėsi susibūrę. Saugios kaimynystės grupė Masiulio g. 14 ir Masiulio g. 12 buvo net vaikams išnuomavę pripučiamą šokinėjimo pilį, visi atsinešė vaišių, kartu ruošė ir kartu iki vėlumos savo saugiame kieme šoko, bendravo šventė. Tik gerokai sutemus išsiskirstė paskutiniai kaimynai.

Taip pat iniciatyvą vis dar nuolat palaiko ir policijos pareigūnai ir seniūnija per viešus susitikimus su gyventojais.

2.7. paaiškinimas, kodėl iniciatyvą būtų galima pakartoti arba vykdyti kitose gyvenamosiose vietovėse, įskaitant informaciją apie tai:

2.7.1. kaip ir kieno ši iniciatyva buvo (yra) finansuojama;

Finansavimas buvo minimalus, nes iniciatyvai įgyvendinti užteko mažai lėšų. Prisdėjo bendruomenės centras, policija, seniūnija, seniūnaitė, patys gyventojai, net verslo atstovai iš vietos seniūnijos.

2.7.2. kokios buvo (yra) iniciatyvos su finansais, medžiagomis ir žmogiškaisiais ištekliais susijusios išlaidos;

Iniciatyvai finansų reikėjo labai minimaliai. Bendruomenės centras turėjo patalpas, tai susirinkimai vykdavo ten. Pinigų nereikėjo. Patruliavimas su policijos pareigūnais – pinigų nereikėjo. Tuomet ledo aikštelės pylimas (bendras darbas, sutelkiantis gyventojus) – bendruomenės centras nupirko tik lauko šepetį sniegui (nušluoti nukasus ~20 eur), sniego kastuvą turėjo.

Kiekvienam namui apšvietimo įsivedimas kainavo minimaliai, kadangi prisidėjo seniūnija, atsiųsdama bokštelį kabeliui nutiesti ir šviestuvui prikabinti. Kabelis, fotorelė, pats prožektorius ir papildomos medžiagos kainavo ~130 eur (~100 eur saugios kaimynystės grupė buvo laimėjusi kadangi dalyvavo Policijos organizuotame saugios kaimynystės grupių konkurse 2016 m.) Pati elektra laukui apšviesti 1 butui kainuoja ~ 1,22 eur/ per metus. Kitiems

namams, pasekusiems šio namo pavyzdžiu, tai kainavo labai panašiai, kadangi namai yra panašaus dydžio ir formos.

Trečiuoju etapu bendruomenės centrai susitikimų organizavimas taip pat kainuoja minimaliai – vanduo, arbata, sausainiai. Prie akcijos Kaimynų dienas organizuoti prisidėjus seniūnijai, seniūnaitei, verslo atstovams, policijos atstovams – suvenyrais – bendruomenės centrai tai kainavo (vaisiai ir padėkos) ~60 eur, po šakotį dovanojo seniūnija ir „skruzdėlyną“ – „Nijolės pyragai“, suvenyrus – policija. Kai organizavome šventę mikrorajono mastu, ši iniciatyva tebuvo šventės dalis, todėl papildomų pinigų nereikėjo. Policija atvažiavo su personažu „Amsiumi“, už tai pinigų mokėti nereikėjo 😊

2.8. paaiškinimas, kodėl iniciatyva gali būti vadinama naujoviška pagal savo metodus ar priemones;

Nes tai iniciatyva, kuri ne liepia, ne nurodo, o per kitokias formas siūlo ir veikia ne įsakmiu tonu, o keisdama žmonių supratimą apie saugumą, jų galimybes veikti.

2.9. kita svarbi, su iniciatyva susijusi, informacija.

Iniciatyva nebūtų pilnai įgyvendinta, jei joje nebūtų dalyvavusios visi socialiniai partneriai.
